

[Fuglsang.]

merne ville ligge, og hvilke kræfter der ville hindre, at disse stiftelsers jorder virkelig blev anvendt til udstykning.

Lovforslagets afsnit A, som indeholder visse bestemmelser om begrænsning af sammenslutningers og institutioners ret til at erhverve landbrugsjord, kan jeg helt og fuldt støtte. I den henseende tænker jeg ikke mindst på den aktieselskabsform, som er ved at brede sig. I øvrigt er det jo ganske betegnende for visse kredses indstilling til jordlovgivningen, at da vi i sin tid fik statshusmandsloven, begyndte man også dengang at tale om grundlovsstridighed og søgte også at få spørgsmålet afgjort ved retten.

Da det ikke lykkedes at komme frem ad den vej, gav man sig til at søge efter og fandt også smuthuller i loven. Et af dem har vi set anvendt i det bekendte eksempel med, hvordan greven på Tranekær kom ud over sin afståelsespligt, og et andet er vel den aktieselskabsform, der nu er ved at dukke frem. Jeg finder det helt i sin orden, at man forsøger at stoppe dette smuthul, og jeg kan tilsige mit partis velvilje støtte dertil.

Oluf Pedersen: Det foreliggende lovforslag rører ved store problemer, men jeg anser det ikke for at være meget betydningsfuldt i sine praktiske virkninger, og der er også bestemmelser i lovforslaget, som jeg har betænkeligheder ved.

Selve den grundsætning, lovforslaget bygger på, nemlig at der skal være privat ansvar forbundet med ejendomsretten til jorden, kan jeg for så vidt tiltræde. Privatdrift ved dyrkning af jord har mange fordele. Statsdrift og socialisme er jo ikke af større værdi, når det gælder jorden. Derfor må jeg tage afstand fra den tanke, som har været rejst her om ekspropriation. Jeg mener ikke, man skal ekspropriere for at få jorden over i statseje, og jeg gør også opmærksom på, at hvis man vil fremskaffe jord, er ekspropriation den allerdyreste form for staten. Det er en form, hvor man bliver tvunget til at betale en meget høj pris; det viser alle praktiske erfaringer. At kommunisterne tror på det, kunne jeg jo høre, og det undrer mig ikke, men jeg troede, at socialdemokratiet havde forladt

den opfattelse, fordi man dog vel nu må antages at være klar over, at det problem løses meget bedre ved bevarelse af selve den private ejendomsret til jorden, end at ejerne til samfundet betaler den jordrente, som det er naturligt at betale.

Det er jo sådan — det synes jeg skal siges her — at alle mennesker har lige ret til naturen og dens rigdomskilder, lige andel i de samfundsskabte værdier, men denne ligeret kan i praksis forenes med den private ejendomsret gennem en betaling fra den enkelte grundejer for det særeje, han har, ved en årlig afgift, som svarer netop til, hvad særretten er værd. Det er det, vi betegner som fuld grundskyld. Der er nogen, der går og bilder sig ind, at fuld grundskyld vil sige afgifter så store, at de svarer til alle offentlige udgifter her i landet, men det har ikke noget med virkeligheden at gøre. Det, det drejer sig om, er jo, at den grundrente, der ellers kapitaliseres og sælges, i stedet for at svares til den private kapital svares til samfundet. Og så er der den fordel ved at svare grundrente til staten, at den også kan gå til dækning af udgifter, som ellers må betales igennem skatterne.

Jeg tror, det er rigtigt, når man i lovforslaget er inde på, at jorden bør ejes under personligt ansvar; jeg tror, det er en bedre form, end at den ejes af foreninger eller af aktieselskaber. Aktieselskaber med deres begrænsede ansvar eksisterer her i landet kun i kraft af en særlig lovgivning, og denne lovgivning er man jo end ikke forpligtet til at opretholde. At det skulle være i strid med grundloven at forbyde aktieselskabseje af jorden, tror jeg ikke kan holde nogetsteds. Men der er — deri har det ærede medlem hr. Søren Andersen ret — vanskeligheder ved ejendomsoverdragelse, når man ikke har inddraget jordrenten til fællesskabet og den enkelte altså ikke kan overtage jorden blot imod at svare sin grundskyld, men i stedet skal betale en meget høj købesum; så er der vanskeligheder med hensyn til at skaffe pengene. De vanskeligheder er skabt af den nuværende fejlagtige lovgivning, og det ærede medlem hr. Søren Andersen burde være parat til at være med til at lave den om.

Man begår en uret over for ungdommen i spørgsmålet om adgang til jord, en uret, som et parti som venstre slet ikke kan være